

Üniversite Öğrencilerinde Algılanan Sosyal Destek, Benlik Saygısı ve Sabır Arasındaki İlişkiler

The Relationship between Perceived Social Support, Self-Esteem and Patience in University Students'

Hayri Koç^{ID}, Coşkun Arslan^{ID}

Öz. Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinde algılanan sosyal destek, benlik saygısı ve sabır arasındaki ilişkileri ortaya koymaktır. Araştırma 512 üniversite öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir (353 %68.9 kadın, 159 %31.1 erkek). Öğrencilerin yaş ortalaması 21.78 (ss: 2.21)'dir. Araştırmada; Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği, İki Boyutlu Benlik Saygısı Ölçeği (Kendini Sevme/Özyeterlik), Sabır Ölçeği ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Verilerin analizi için Yapısal Eşitlik Modellemesi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, algılanan sosyal destek ve benlik saygısının öğrencilerin sabır düzeylerine doğrudan etkisi görülmüştür. Ayrıca araştırmada sosyal desteğin benlik saygısı üzerinde doğrudan etkisi bulunmuştur. Araştırmanın sonunda araştırmanın gelecekteki etkileri ve sınırlılıkları belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler. Algılanan sosyal destek, benlik saygısı, sabır

Abstract. The aim of this study is to examine the relationships between perceived social support, self-esteem and patience in university students. The research was carried out with a total of 512 university students (353 68.9% female and 159 31.1% male). The mean age of the students was 21.78 (ss: 2.21). In the study; Multidimensional Perceived Social Support Scale, Two-Dimensional Self-Esteem Scale (Self-Love / Self-Efficacy), Patience Scale and personal information form were used. Structural Equation Modeling was used for data analysis. According to the findings of the study, perceived social support and self-esteem had a direct effect on students' patience levels. In addition, social support has a direct effect on self-esteem. At the end of the study, the future effects and limitations of the study were offered.

Keywords. Perceived social support, self-esteem, patience

Hayri Koç
Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Konya, Türkiye
e-mail: hayri5067@gmail.com

Coşkun Arslan
Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Konya, Türkiye
e-mail: coskunarslan@erbakan.edu.tr

Geliş / Received: 28 Nisan/April 2019
Düzeltilme / Revision: 2 Temmuz/July 2019
Kabul / Accepted: 12 Temmuz/July 2019

İnsan doğduğu zaman başkalarının varlığına ihtiyaç duyar. Başkalarının varlığı bireyi sağlıklı bir birey olma yolunda ilerlemesini sağlar. Birey yaşamının ilk yıllarında ebeveynleri ile etkileşim halindedir. Daha sonra bu etkileşim ağı zamanla genişler. Ailenin diğer üyeleri, akranları, öğretmenleri, çalışma arkadaşları gibi farklı kişiler bireyin yaşamına dâhil olmaya başlar. Bu etrafındaki sosyal ağ tarafından bireyler, olumlu yaşantılar, onaylanan roller aracılığı ile destek görürse; bireyin kendini kabulüne, yaşam doyumuna, öznel iyi oluşuna katkı sağlar (Çakır & Palabıyıkoglu, 1997). Bireyin sosyal ağdan aldığı desteğin bireyin iyi oluşuna katkı sağlaması bu sosyal desteği algılaması ile ilgilidir (Coyne & Downey, 1991). Bundan dolayıdır ki literatürde sosyal desteğin birey tarafından anlamlandırılmasına vurgu yapmak için algılanan sosyal destek olarak ele alınmıştır (House ve diğer., 1985; Hupcey, 1998; Sarason, Levine, Basham, & Sarason, 1983). Algılanan sosyal destek; bireyin sosyal çevresindeki kişilerden aldığı, kötü sonuçlanabilecek sonuçlardan korunmak için edindiği genel ya da özel destekleyici algıdır (Demaray & Malecki, 2002). Zimet ve diğerleri (1990) tarafından algılanan sosyal destek kaynakları; aile, özel insan ve arkadaşlar olmak üzere sınıflandırılmıştır. Algılanan sosyal destek bireylerin psikolojik sağlıklarıyla ilişkilidir (Cohen & Wills, 1985). Sosyal destek bireyin karşılaşacağı zorlamalı yaşam olaylarına karşı bireyi korumaktadır (Cassel, 1976; Cobb, 1976; Kaplan ve diğer., 1977).

Bireyi zorlamalı koşullarda psikolojik sağlığını korumasına yardımcı olabilen bir diğer olgu da benlik saygısıdır. Benlik saygısı Rosenberg (1965) tarafından bireyin kendisine karşı olumlu ya da olumsuz tutumları olarak tanımlanmıştır. Coopersmith (1967) ise bireyin benlik saygısında bireyin kendine ilişkin değerlendirmelerinin yanı sıra başkalarının bireyi onaylamasının da etkili olduğunu belirtmiştir. Rogers (1961) benlik saygısını insancıl bir bakış açısıyla ele alıp bireyin otantik bir yaşam sürmesinin yanı sıra terapötik olanaklarından da bahsetmiştir.

Daha düşük benlik saygısına sahip olan bireyler, olumsuz duyguları, benlik saygısı yüksek olan bireylerden daha sık deneyimleme eğilimindedir (Mruk, 2006). Benlik saygısı düşük olan bireylerin depresyon (Smart & Walsh, 1993), öfke (Arslan, 2009), sosyal kaygı (Sharp & Getz, 1996), yalnızlık (Haines, Scalise, & Ginter, 1993) düzeyleri yüksektir. Benlik saygısı yüksek olan bireylerin kendilerine ilişkin pozitif bakış açısı, bireyin psikolojik sağlığına

katkıda bulunmaktadır. Benlik saygısı yüksek olan bireylerin; yaşam doyumları (Diener, Emmons, Larsen, & Griffin, 1985), sosyal kabul (MacDonald, Saltzman, & Leary, 2003), öznel iyi oluş (Doğan, & Eryılmaz, 2013; Furnham & Cheng, 2000), bilinçli farkındalık (Rasmussen ve Pidgeon, 2011) ve dışadönüklük (Leary, & MacDonald, 2003) düzeyleri yüksektir.

Benlik saygısı Rosenberg (1965) tarafından tek boyutlu bir yapı olarak ele alınmıştır. Benlik saygısının tek boyuttan ziyade çok boyutlu bir yapı olarak ele alan çalışmalar daha sonra ortaya çıkmıştır (Harter, 1999; Hayes, & Drummond, 1998; Tafarodi & Swann, 1995). Bu çalışmada Tafarodi ve Swan (1995) tarafından ortaya atılan iki faktörlü benlik saygısı ele alınmıştır. Bu faktörler kendini sevme ve özyeterlilik olarak adlandırılmıştır. Kendini sevme bireyin kendini kabul edilebilir ya da kabul edilemez görmesi yani sosyal değer duygusu ile ilgilidir. Öz yeterlilik ise bireyin kendini güçlü ya da zayıf görmesi yani kişisel yeterlilik duygusu ile ilgilidir (Tafarodi & Swann, 1995).

Bireyler karşılaştıkları olumsuz yaşam olayları ile baş edebilmek için aktif bir biçimde bunların üzerinde gidebileceği gibi uygun bir fırsatı bekleme gibi bir yol da izleyebilirler (Carver, Scheier, & Weintraub, 1989). Bir kişinin hayal kırıklığı, sıkıntı veya acı karşısında sakince bekleme eğilimi, sabır olarak ele alınmaktadır (Harned, 1997). Sabır bireyin iyi oluşunu destekleyen arzulan bir karakter gücüdür (Schnitker, 2012). Sabır insani bir değerdir, dinler tarafından desteklenir ve kültürel olarak nesilden nesile aktarılır (Doğan & Gülmez, 2014). Sabır Schnitker (2012) tarafından duygusal ve davranışsal süreçler olarak ele alınmaktadır. Eliüşük ve Arslan'a (2016) göre sabrın duygusal boyutunda sakin olma, davranışsal boyutunda bekleme vardır. Bireyin karşılaştığı yaşam olaylarını zihin süzgecinden geçirip bir değerlendirme yapması gerektiğinden sabrın bilişsel ögesinden de bahsetmek mümkündür. Bireyi güçlendirme üzerine vurgusuyla ön plana çıkan pozitif psikoloji yaklaşımında sabrı; sebat, açık fikirlilik ve öz düzenlemenin bir bileşimi olarak ele alınmaktadır (Peterson & Seligman, 2004). Schnitker ve Emmons (2007) duygusal düzenlemeler içermediğinden dolayı bu görüşü eleştirmiştir. Nihayetinde bireyler bekleme durumunda bireyler öfke, hayal kırıklığı gibi duygular yaşarlar ve bunları dikkat dağıtımı, yeniden düzenleme (Gross, 1999) gibi stratejileri uygulayarak olumsuz duyguları azaltabilirler.

Schnitker ve Emmons (2007) sabrı dini ve psikolojik perspektiften ele almışlardır. Yaptıkları çalışmada sabır ile nevrozizm, kaçınan bağlanma ve bazı

fiziksel sağlık problemleriyle negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Yine aynı çalışmada sabır ile açıklık, dışa dönüklük, kendini kontrol, bilinçli farkındalık, maneviyat ve dini davranışlar ile pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Bahsedilen çalışmada ayrıca sabrın Peterson ve Seligman (2004) tarafından ortaya atılan erdemlerin bileşimi olduğu görüşünden ziyade ayırt edici niteliğini belirleme çalışmaları da yapılmıştır. Schnitker ve Emmons (2007) yaptıkları çalışmada Peterson ve Seligman' ın (2004) ortaya koyduğu üç erdem (sebat, açık fikirlilik ve öz düzenleme), sabır puanlarının varyansının çok az bir kısmını açıklayabilmiştir. Schnitker (2012) yaptığı çalışmada sabrı; kişilerarası sabır (örn., “diğer insanlar benim sabırlı olduğumu söylerler” veya “insanlara karşı sabırlı olmayı kolay buluyorum), yaşam zorluklarına karşı sabır (örn., “Zor zamanlarda beklemeyi bilirim” veya “Hayatın zorluklarına karşı sabırlıyım”) ve gündelik zorluklara karşı sabır (örn., “Trafikte sıkışıp kaldığımda çok sinirlenmem” veya “Sırada beklemek canımı sıkmaz”) olmak üzere üç boyutta ele almıştır.

Bu araştırma üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Üniversite dönemi bireylerin genellikle genç yetişkinlik dönemi içerisinde yer almaktadır. Genç yetişkinlik dönemi karakter gelişimi için oldukça önemlidir (Josefsson ve diğer., 2013). Bu dönemde bireyler arasında kişilerarası etkileşim diğer dönemlere göre daha fazladır. Bu dönemde birey kişilerarası, uzun dönemli ve kısa dönemli zorluklar yaşayabilirler. Bu zorluklar karşısında sakin olabilmek, sabredebilmek oldukça erdemli bir davranış olarak değerlendirilebilir. Bireylerin sakince bekleyebilesine katkı sağlayan faktörler düşünüldüğünde bireyin başkaları tarafından desteklenmesinin ve kendini nasıl algıladığının etkisi önemlidir. Bu araştırmanın insan hayatında zorluklar karşısında sakince bekleme olarak ele alınan sabır kavramıyla ilişkili değişkenlerin (algılanan sosyal destek, benlik saygısı) ortaya konulması ve sabır kavramının araştırılacağı diğer araştırmalara da ışık tutacağı düşünülmektedir. Yukarıdaki bilgiler ışığında bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinde algılanan sosyal destek, benlik saygısı ve sabır arasındaki ilişkilerin incelenmesidir.

YÖNTEM

Üniversite öğrencilerinde algılanan sosyal destek, benlik saygısı ve sabır arasındaki ilişkileri inceleyen bu araştırma nicel yöntemlerden ilişkisel araştırma deseni ile gerçekleştirilmiştir.

Araştırma Grubu

Araştırmaya Necmettin Erbakan Üniversitesinin Eğitim Fakültesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Fakültesi, Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi, Fen Fakültesi öğrencileriyle Selçuk Üniversitesinin Mühendislik Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İletişim Fakültesi öğrencileri gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmaya 512 öğrenci katılmıştır ve bu öğrencilerin 353'ü kadın, 159'u erkektir. Öğrencilerin yaş ortalaması 21.78 (ss:2.21)'dir.

Veri Toplama Araçları

Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ÇBASDÖ): Zimet ve diğerleri (1990) tarafından geliştirilmiştir. Eker, Arkar ve Yıldız (2001) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek 12 maddeden ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar aile, arkadaş ve özel bir insandır. 7'li likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin üniversite öğrencileri örneklemini üzerinde yapılan faktör analizi sonuçlarına göre bu üç boyut toplam varyansın 75'ini açıklamıştır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayıları 0.80 ile 0.85 arasındadır. Bu araştırmada iç tutarlılık katsayısı (Cronbach alfa) .89 olduğu görülmüştür.

Sabır Ölçeği: Schnitker tarafından (2012) geliştirilmiştir. Eliüşük ve Arslan (2016) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek 11 maddeden ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutlar kişilerarası sabır, uzun süreli sabır (yaşam zorluklarında sabır) ve kısa süreli sabır (gündelik yaşamda sabır) şeklindedir. Ölçek 5'li likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin uyum indeksleri RMSEA = .076, CFI = .96, GFI = .93, NNFI = .94 şeklindedir. Güvenirlik katsayıları; test tekrar test = .81, iç tutarlılık = .82 şeklindedir. Bu araştırmada iç tutarlılık katsayısı (Cronbach alfa) .84 şeklindedir.

İki Boyutlu Benlik Saygısı Ölçeği (Kendini Sevme/Özyeterlik): Tafarodi ve Swan (2001) tarafından geliştirilmiştir. Doğan (2011) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek 16 maddeden ve 2 alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutları kendini sevme, öz yeterliliklerdir. Ölçek 5'li likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin uyum indeksleri RMSEA = .076, CFI = .96, GFI = .93, NNFI = .94 şeklindedir. Ölçeğin güvenirlik katsayılarından test tekrar test = .72 şeklinde, iç tutarlılık katsayıları kendini sevme alt boyutu için .83, özyeterlik alt boyutu için ise .74 şeklindedir. Bu araştırmada iç tutarlılık katsayıları (Cronbach alfa) kendini sevme alt boyutu için .80, özyeterlik alt boyutu için .77 şeklinde bulunmuştur.

Kişisel Bilgi Formu: Katılımcıların cinsiyet, sınıf ve lisans programlarını belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır.

Verilerin Analizi

Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyal destekleri, benlik saygıları ve sabırları arasındaki ilişkiler ağını belirleyebilmek için yürütülen bu çalışmada öncelikle değişkenlere ait betimsel istatistikler ve değişkenler arası ilişkiler ortaya konmuştur. Sonrasında, Yapısal Eşitlik Modellemesi (YEM) gerçekleştirilmiştir. Yapısal Eşitlik Modellemesi (YEM), teorik olarak desteklenmiş ilişkiler ağında istatistiksel neden-sonuç bağı kurmak için gerçekleştirilen ileri nicel tekniklerden biri olarak değerlendirilmektedir (Byrene, 2013). Verilerin analizi IBM SPSS® Amos 24.00 ile IBM SPSS® Statistics 25.00 kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde, ilk olarak değişkenlere ait betimsel istatistikler ile değişkenler arası ilişkilere yönelik korelasyon analizine yer verilmiştir. Ardından Yapısal Eşitlik Modeline (YEM) ait bulgular sunulmuştur.

Korelasyon ve Betimsel İstatistikler

Ölçeklerin ortalama skorları, standart sapmaları ve değişkenler arası korelasyon değerleri Tablo 2’de sunulmuştur. Elde edilen bulgular algılanan sosyal desteğin sabırla anlamlı ve aynı yönde ($r=.22, p<.01$); benlik saygısını sabırla anlamlı ve aynı yönde ($r=.24, p<.01$); algılanan sosyal destek ve benlik saygısının anlamlı ve aynı yönde ($r=.31, p<.01$) ilişkili olduğunu göstermektedir.

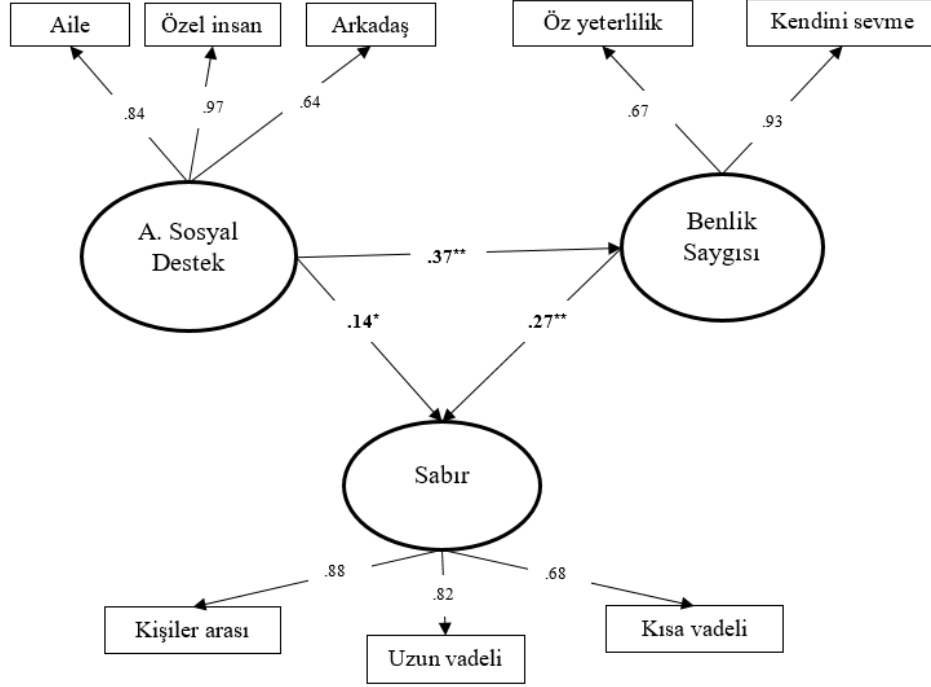
Tablo 1. Değişkenlere Ait Ortalama, Standart Sapma, Güvenirlilik Katsayıları ve korelasyonlar

Faktör	Ort.	SS	α	A. Sosyal Destek	Benlik Saygısı	Sabır
A. Sosyal Destek	62.4	11.76	.89	1		
Benlik Saygısı	57.6	8.96	.84	.31**	1	
Sabır	38.5	7.7	.87	.22**	.24**	1

Not. ** $p < .01$; * $p < .05$, $N = (512)$

Yapısal Eşitlik Modellemesi

Şekil 1'de verilen modelde algılanan sosyal destek, benlik saygısı ve sabır değişkeni arasındaki ilişki test edilmiştir. Algılanan sosyal destek ile sabır ($\beta = .14$, $p < .05$), benlik saygısı ile sabır ($\beta = .27$, $p < .01$), algılanan sosyal destek ile benlik saygısı ($\beta = .37$, $p < .01$) arasında kurulan ilişkiler anlamlı bulunmuştur.

Şekil 1. Algılanan sosyal destek, benlik saygısı ve sabır arasında kurulan yapısal eşitlik modeli

Not. **p < 0.01, *p < 0.05.

Yapısal eşitlik modeline ilişkin Ki-kare değeri $\Delta\chi^2 = 17.07$, $sd = 16$, $p = .00$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Ki-kare değerinin serbestlik derecesine oranı incelendiğinde ($\chi^2/sd = 1.1$) 3 değerinin altında olması iyi uyuma işaret etmektedir. Yapısal eşitlik modeline ait uyum iyiliği indeksleri incelendiğinde $RMSEA=.01$, $SRMR=.03$, $GFI= .99$, $AGFI = .98$, $CFI=.99$ ve $TLI=.99$ değerlerini aldığı görülmektedir. Bu değerler kurulan yapısal modelinin iyi uyuma sahip olduğunu göstermektedir. Şekil 1’de gösterilen modelde belirtilen yollara ait standardize edilmiş beta, standart hata ve anlamlılık değerleri Tablo-2’te gösterilmiştir.

Tablo 2. Model'e İlişkin Yol Katsayıları

Yol	Standardize β	Standart Hata	p^{**}
Algılanan Sosyal Destek → Sabır	0.14	.03	.02*
Benlik Saygısı → Sabır	0.27	.08	.00**
Algılanan Sosyal Destek → Benlik Saygısı	0.37	.03	.00**

Not. ** $p < .01$; * $p < .05$

TARTIŞMA

Bu araştırmada algılanan sosyal destek ile sabır arasındaki ilişkide benlik saygısının rolü araştırılmıştır. Araştırmanın beklentisi doğrultusunda algılanan sosyal desteğin sabır üzerinde doğrudan etkisi görülmüştür. Bireylerin algılanan sosyal destek puanları arttıkça sabır puanları da artmaktadır. Literatürde algılanan sosyal desteğin, bireyin zorlamalı durumlara karşı dayanma gücünü arttırdığı belirtilmektedir (Bariola ve diğer., 2015; Dayıoğlu, 2008; Deterte, Stephens, & Hudleston 2014; Dodd, 2010; Hartley, 2008; Hartley & MacLean, 2008; Turgut, 2015; Tusaie ve diğer., 2007; Wilks ve Croom, 2008; Wilks ve Spivey, 2010; Terzi, 2013). Dolayısıyla zorlamalı yaşam koşullarına dayanma gücü yüksek bireylerin, bu koşullar altında diğer bireylere göre sakince bekleyebilmeleri mümkündür. Bundan dolayı algılanan sosyal desteğin sabır üzerindeki anlamlı etkisi beklenebilir. Sabır üzerinde başkalarının desteğinin etkisinin araştırdığı çalışmalar da bu çalışmanın bulgularını desteklemektedir (Al-Ubaydli, Jones, & Weel, 2013; Curry, Price, & Price, 2008; Daire ve diğer., 2012; Bright ve diğer., 2013; Rummel-Kluge diğer., 2008; Schnitker & Emmons, 2007; Stone diğer., 2004).

Araştırmada elde edilen diğer bir bulgu; benlik saygısının sabır üzerindeki doğrudan etkisidir. Yani bireylerin benlik saygısı arttıkça sabır puanları da artmaktadır. Benlik saygısı bireyin kendine güvenmesiyle ilişkilidir (Avşaroğlu & Üre, 2007). Kendine güvenen insanlar baş etmesi gereken durumlarla ilgili sabırla bekleyebilirler. Çünkü zorlukları aşabilecek güce sahip olduklarına

inanacağı düşünülmektedir. Benlik saygısı yüksek olan bireylerin stres verici olaylarla daha kolay baş edebildiği belirtilmektedir (Gecas & Scwalbe, 1983; Leary, Tambor, Terdal, & Downs, 1995; Parmaksız & Avşaroğlu, 2012). Bundan dolayı benlik saygısının sabır üzerindeki anlamlı etkisi beklenebilir. Nitekim benlik saygısı ile sabır arasındaki ilişkinin araştırdığı çalışmalar da bu çalışmanın bulgularını desteklemektedir (Eliüşük & Arslan, 2016; Schnitker, 2012; Schnitker & Emmons, 2007; Matsuoka, 2006; Sayın, 2012).

Bu araştırmanın son bulgusu algılanan sosyal desteğin benlik saygısı üzerindeki doğrudan etkisidir. Yani bireylerin algılanan sosyal destek puanları arttıkça benlik saygısı puanları da artmaktadır. Sosyal destek, birey tarafından kendisini önemseyen kişilerin etrafında varlığının hissedilmesidir. (Cohen, Underwood, & Gottlieb, 2000). Etrafındaki kişiler tarafından önemsenen kişilerin kendini daha değerli ve yeterli hissetmeleri düşünülebilir. Dolayısıyla algılanan sosyal desteğin benlik saygısı üzerine anlamlı bir etkisi beklenebilir. Sosyal destek ile benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmalar da bu çalışmanın bulgularını desteklemektedir (Arslan, 2009; Axelsson & Ejlertsson, 2002; Bum & Jeon, 2016; Çakar & Karataş ,2012; Çivitçi 2015; Hoffman, Ushpiz & Levy-Shiff , 1988; Kong, Ding & Zhao, 2014; Lakey & Scoboria, 2005; Sherkat & Reed, 1992; Symister & Friend, 2003; Wang & Castaneda-Sound, 2008; Waters & Moore, 2002; Williams ve Galliher, 2006).

Sonuç olarak, araştırma bulgusu üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyal desteğin ve benlik saygısının, onların sabır eğilimi üzerindeki pozitif rolünü ortaya koymuştur. Bu çalışmada bazı sınırlılıklar vardır. Bu araştırma kesitsel ve ilişkisel bir tasarıma sahip olmasıdır, bu nedenle nedensellikten bahsedilemez. Gelecekteki araştırmacılar, boylamsal veya deneysel çalışmalar kullanarak ortaya konan modeli test edebilirler. Bu çalışma, Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi örneğinde, algılanan sosyal destek, benlik saygısı ve sabır arasındaki ilişkiler test edilerek bir model ortaya koymuştur. Bu bulguların üniversite öğrencilerinde karakter güçlendirme, sabır geliştirme üzerine etkili psikolojik müdahalelerin tasarlanmasına yardımcı olabileceği söylenebilir.

Yazarlar Hakkında / About Authors

Hayri Koç. Arş. Gör. Necmettin Erbakan Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, (lisans Necmettin Erbakan Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, yüksek lisans Necmettin Erbakan Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık), ilgi alanları rehberlik ve psikolojik danışmanlık, bilişsel psikoloji, sosyal psikoloji, pozitif psikoloji.

Research Assistant. Necmettin Erbakan University Department of Guidance and Psychological Counseling, (BSc Necmettin Erbakan University Guidance and Psychological Counseling, MA, Necmettin Erbakan University Guidance and Psychological Counseling), interesting guidance and psychological counseling, cognitive psychology, social psychology, positive psychology

Coşkun Arslan. Prof. Dr. Necmettin Erbakan Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, (lisans Selçuk Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, yüksek lisans Selçuk Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, doktora Selçuk Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık), ilgi alanları rehberlik ve psikolojik danışmanlık, sosyal psikoloji, çatışma çözme.

Professor. Necmettin Erbakan University Department of Guidance and Psychological Counseling, (BSc Selçuk University Guidance and Psychological Counseling, MA, Selçuk University Psychological Services in Education, PhD Selçuk University Educational Sciences), interesting guidance and psychological counseling, social psychology, conflict resolution.

Yazar Katkıları / Author Contributions

HK; Tasarım, veri toplama, makalenin raporlaştırılması,
Design, data collection, and writing of the manuscript,

CA; Tasarım, veri toplama, süpervizyon ve makalenin raporlaştırılması,
Design, data collection, supervision, and writing of the manuscript,
Tüm yazarlar araştırmaya kritik dönütler vermiş ve araştırmanın şekillenmesine yardım etmişlerdir.

All authors provided critical feedback and helped shape the research.

Çıkar Çatışması/ Conflict of Interest

Yazarlar tarafından çıkar çatışmasının olmadığı rapor edilmiştir.
It has been declared by the authors that there is no conflict of interest.

Fonlama / Funding

Herhangi bir fon desteği alınmamıştır.
This research was not grant-funded.

Etik Bildirim / Ethical Standards

Bu çalışma Helsinki Deklerasyon'u çerçevesince gerçekleştirilmiştir.
Katılımcılar gönüllü olarak çalışmaya dahil edilmiş ve bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

All procedures performed in studies involving human participants were in accordance with the ethical standards and with the 1964 Helsinki declaration. Informed consent was obtained from all individual participants included in the study.

ORCID

Hayri KOÇ <https://orcid.org/0000-0002-4589-8999>

Coşkun ARSLAN <https://orcid.org/0000-0003-0247-9847>

NOT

Bu çalışma 23-26 Ağustos 2017 tarihinde Odessa/Ukrayna'da düzenlenen XIV. European Conference on Social and Behavioral Sciences Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

This study was presented as an oral presentation at the XIV. European Conference on Social and Behavioral Sciences held in Odessa/Ukraine on 23-26 August 2017.

KAYNAKÇA

- Al-Ubaydli, O., Jones, G., & Weel, J. (2013). Patience, cognitive skill, and coordination in the repeated stag hunt. *Journal of Neuroscience, Psychology, and Economics*, 6(2), 71-96.
- Arslan, C. (2009). Anger, self-esteem, and perceived social support in adolescence. *Social Behavior and Personality*, 37(4), 555-564.
- Avşaroğlu, S., & Ömer, Ü., (2007). Üniversite öğrencilerinin karar vermede özsaygı, karar verme ve stresle başa çıkma stillerinin benlik saygısı ve bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (18), 85-100.
- Axelsson, L., & Ejlertsson, G. (2002). Self- reported health, self- esteem and social support among young unemployed people: a population- based study. *International Journal of Social Welfare*, 11(2), 111-119.
- Bariola, E., Lyons, A., Leonard, W., Pitts, M., Badcock, P. ve Couch, M. (2015). Demographic and psychosocial factors associated with psychological distress and resilience among transgender individuals. *American Journal of Public Health*, 105(10), 2108-2116.
- Bright, M. A., Franchi-Ray, C., Anderson, V., Northam, E., Cochrane, A., Menahem, S., & Jordan, B. (2013). Infant cardiac surgery and the father-infant relationship: Feelings of strength, strain, and caution. *Early Human Development*, 89(8), 593-599.
- Bum, C. H., and Jeon, I. K. (2016). Structural relationships between students' social support and self-esteem, depression, and happiness. *Social Behavior and Personality*, 44(11), 1761-1774.
- Byrne, B. M. (2013). *Structural equation modeling with Mplus: Basic concepts, applications, and programming*. New York: Routledge.
- Carver, C. S., Scheier, M. F., & Weintraub, J. K. (1989). Assessing coping strategies: a theoretically based approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, 56(2), 269.
- Cassel, J. (1976). The contribution of the social environment to host resistance: the Fourth Wade Hampton Frost Lecture. *American Journal of Epidemiology*, 104(2), 107-123.
- Cobb, S. (1976). Social support as a moderator of life stress. *Psychosomatic Medicine*, 38(5), 300-314.
- Cohen, S., & Wills, T. A. (1985). Stress, social support, and the buffering hypothesis. *Psychological Bulletin*, 98(2), 311.
- Cohen, S., Underwood, L. G., & Gottlieb, B. H. (2000). *Social support measurement and intervention: A guide for health and social scientists*. Oxford: Oxford University Press.
- Coopersmith, S. (1967). *The antecedents of self-esteem*. San Francisco: Freeman.
- Coyne, J. C., & Downey, G. (1991). Social factors and psychopathology: stress, social support, and coping processes. *Annual Review of Psychology*, 42(1), 401-425.

- Curry, O. S., Price, M. E., & Price, J. G. (2008). Patience is a virtue: Cooperative people have lower discount rates. *Personality and Individual Differences*, 44(3), 780-785.
- Çakar, F. S., & Karataş, Z. (2012). Ergenlerin benlik saygısı, algıladıkları sosyal destek ve umutsuzluk düzeyleri: Bir yapısal eşitlik modeli çalışması. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 12(4), 2397-2412.
- Çakır, Y., & Palabıyıkoglu, R. (1997). Gençlerde sosyal destek çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeğinin güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Kriz Dergisi*, 5(1), 15-24.
- Çivitci, A. (2015). Sürekli öfkenin yordayıcıları olarak benlik saygısı ve sosyal destek: Sosyal desteğin aracı ve düzenleyici rolü. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 66-81.
- Daire, A. P., Harris, S. M., Carlson, R. G., Munyon, M. D., Rappleyea, D. L., Beverly, M. G., & Hiatt, J. (2012). Fruits of improved communication: The experiences of Hispanic couples in a relationship education program. *Journal of Couple and Relationship Therapy*, 11(2), 112-129.
- Dayıoğlu, B. (2008). *Resilience in university entrance examination applicants: The role of learned resourcefulness, perceived social support and gender*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- De Terte, I., Stephens, C., & Huddleston, L. (2014). The development of a three part model of psychological resilience. *Stress and Health*, 30(5), 416-424.
- Demaray, M. K., & Malecki, C. K. (2002). Critical levels of perceived social support associated with student adjustment. *School Psychology Quarterly*, 213-241.
- Deterte, I., Stephens, C. ve Hudleston, L. (2014). The development of a three part model of psychological resilience. *Stress and Health*, 416-424.
- Diener, E. D., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*, 49(1), 71-75.
- Dodd, Z. (2010). *Effects of adult romantic attachment and social support on resilience and depression in patients with acquired disabilities*. (Unpublished doctoral dissertation). University of North Texas, Texas.
- Doğan, M., & Gülmez, Ç. (2014). Sabır ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 42, 263-279.
- Doğan, T. (2011). İki Boyutlu Benlik Saygısı: Kendini Sevme/Özyeterlik Ölçeği'nin Türkçe Uyarlaması, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 36(162).
- Doğan, T., & Eryılmaz, A. (2013). Benlik saygısı ve öznel iyi oluş arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(33), 107-117.
- Eker, D., Arkar, H., & Yaldız, H. (2001). Factorial structure, validity, and reliability of revised form of the multidimensional scale of perceived social support. *Türkisch Journal of Psychiatry*, 12(1), 17-25.

- Eliüşük, A., & Arslan, C. (2016). Sabır ölçeğinin türkçe'ye uyarlanması: geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 14(31), 67-86.
- Furnham, A., & Cheng, H. (2000). Perceived parental behaviour, self-esteem and happiness. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 35(10), 463-470.
- Gecas, V., & Schwalbe, M. L. (1983). Beyond the looking-glass self: Social structure and efficacy-based self-esteem. *Social Psychology Quarterly*, 46(2), 77-88.
- Gross, J. J. (1999). Emotion regulation: Past, present, future. *Cognition & Emotion*, 13(5), 551-573.
- Haines, D. A., Scalise, J. J., & Ginter, E. J. (1993). Relationship of loneliness and its affective elements to self-esteem. *Psychological Reports*, 73(2), 479-482.
- Harned, D. B. (1997). *Patience: How we wait upon the world*. Cambridge: Cowley.
- Harter, S. (1999). *The construction of the self: A developmental perspective*. New York: Guilford.
- Hartley, M. T. (2008). *Resilience in undergraduate college students with self-reported psychological problems: A closer look at success* (Unpublished doctoral dissertation). University of Iowa, Iowa.
- Hartley, S. L., & MacLean Jr, W. E. (2008). Coping strategies of adults with mild intellectual disability for stressful social interactions. *Journal of Mental Health Research in Intellectual Disabilities*, 1(2), 109-127.
- Hayes, E., & Drummond, R. J. (1998). The culture-free self-esteem inventory and the multidimensional self-esteem inventory. *Psychological Reports*, 82(3), 953-954.
- Hoffman, M. A., Ushpiz, V., & Levy-Shiff, R. (1988). Social support and self-esteem in adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 17(4), 307-316.
- House, J., Kahn, R., McLeod, J., Williams, D., Cohen, S., & Syme, S. (1985). Social support and health. *Measures and Concepts of Social Support*, 803-108.
- Hupcey, J. (1998). Social support: Assessing conceptual coherence. *Qualitative Health Research*, 8(3), 304-318.
- Josefsson, K., Jokela, M., Cloninger, C. R., Hintsanen, M., Salo, J., Hintsala, T., ... & Keltikangas-Järvinen, L. (2013). Maturity and change in personality: developmental trends of temperament and character in adulthood. *Development and Psychopathology*, 25(3), 713-727.
- Kaplan, B. H., Cassel, J. C., & Gore, S. (1977). Social support and health. *Medical Care*, 15(5), 47-58.
- Kong, F., Ding, K., & Zhao, J. (2015). The relationships among gratitude, self-esteem, social support and life satisfaction among undergraduate students. *Journal of Happiness Studies*, 16(2), 477-489.
- Lakey, B., & Scoboria, A. (2005). The relative contribution of trait and social influences to the links among perceived social support, affect, and self-esteem. *Journal of Personality*, 73(2), 361-388.

- Leary, M. R., & MacDonald, G. (2003). Individual differences in self-esteem: A review and theoretical integration. In M. R. Leary & J. P. Tangney (Eds.), *Handbook of self and identity* (pp. 401-418). New York, NY, US: The Guilford Press.
- Leary, M. R., Tambor, E. S., Terdal, S. K., & Downs, D. L. (1995). Self-esteem as an interpersonal monitor: the sociometer hypothesis. *Journal of Personality and Social Psychology*, *68*(3), 518.
- MacDonald, G., Saltzman, J. L., & Leary, M. R. (2003). Social approval and trait self-esteem. *Journal of research in personality*, *37*(2), 23-40.
- Matsuoka, M. (2006). Ideal self across the lifespan: Roles and regulation process. *Japanese Journal of Educational Psychology*, *54*(1), 45-54.
- Mruk, C. J. (2006). *Self-Esteem research, theory, and practice toward a positive psychology of self-esteem*. New York: Springer Publishing Company.
- Parmaksız, İ., & Avşaroğlu, S. (2012). Öğretmen adaylarının benlik saygısı düzeylerine göre iyimserlik ve stresle başa çıkma stillerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, *11*(2).
- Peterson, C., & Seligman, M. E. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification*. Oxford: Oxford University Press.
- Rasmussen, M. K., & Pidgeon, A. M. (2011). The direct and indirect benefits of dispositional mindfulness on self-esteem and social anxiety. *Anxiety, Stress, & Coping*, *24*(2), 227-233.
- Rogers, C. (1961). *On becoming a person: a therapists view of psychotherapy*. Boston: Houghton Mifflin.
- Rosenberg, M. (1965). *Society and the adolescent self-image*. Princeton: Princeton University Press.
- Rummel-Kluge, C., Stiegler-Kotzor, M., Schwarz, C., Hansen, W. P., & Kissling, W. (2008). Peer-counseling in schizophrenia: Patients consult patients. *Patient Education and Counseling*, *70*(3), 357-362.
- Sarason, I., Levine, H., Basham, R., & Sarason, B. (1983). Assessing social support: The social support questionnaire. *Journal of Personality and Social Psychology*, *44*(1), 127.
- Sayın, E. (2012). Tasavvuf kültüründeki "sabır" kavramının psikolojik etkileri. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, *1*(1), 413-422.
- Schnitker, S. A. (2012). An examination of patience and well-being. *The Journal of Positive Psychology*, *7*(4), 263-280.
- Schnitker, S. A., & Emmons, R. A. (2007). Patience as a virtue: Religious and psychological perspectives. In *Research in the Social Scientific Study of Religion*. Leiden: BRILL.
- Sharp, M. J., & Getz, J. G. (1996). Substance use as impression management. *Personality and Social Psychology Bulletin*, *22*(1), 60-67.
- Sherkat, D. E., & Reed, M. D. (1992). The effects of religion and social support on self-esteem and depression among the suddenly bereaved. *Social Indicators Research*, *26*(3), 259-275.

- Smart, R. G., & Walsh, G. W. (1993). Predictors of depression in Street youth. *Adolescence*, 28(109), 41-54.
- Stone, J., Townend, E., Kwan, J., Haga, K., Dennis, M. S., & Sharpe, M. (2004). Personality change after stroke: Some preliminary observations. *Journal of Neurology, Neurosurgery & Psychiatry*, 75(12), 1708-1713.
- Symister, P., & Friend, R. (2003). The influence of social support and problematic support on optimism and depression in chronic illness: A prospective study evaluating self-esteem as a mediator. *Health Psychology*, 22(2), 123.
- Tafarodi, R. W., & Swann, W. B., Jr. (1995). Self-liking and self-competence as dimensions of global self-esteem: Initial validation of a measure. *Journal of Personality Assessment*, 65(2), 322-342.
- Terzi, Ş. (2013). Üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları ve algıladıkları sosyal destek arasındaki ilişki. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(29), 1-11.
- Turgut, Ö. (2015). *Ergenlerin psikolojik sağlamlık düzeylerinin önemli yaşam olayları, algılanan sosyal destek ve okul bağlılığı açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Tusaie, K., Puskar, K., & Sereika, S. M. (2007). A predictive and moderating model of psychosocial resilience in adolescents. *Journal of Nursing Scholarship*, 39(1), 54-60.
- Wang, C. C. D., & Castañeda- Sound, C. (2008). The role of generational status, self-esteem, academic self-efficacy, and perceived social support in college students' psychological well-being. *Journal of College Counseling*, 11(2), 101-118.
- Waters, L. E., & Moore, K. A. (2002). Predicting self-esteem during unemployment: The effect of gender, financial deprivation, alternate roles, and social support. *Journal of Employment Counseling*, 39(4), 171-189.
- Wilks, S. E. ve Croom, B. (2008). Perceived stress and resilience in Alzheimer's disease caregivers: Testing moderation and mediation models of social support. *Aging & Mental Health*, 12(3), 357-365.
- Wilks, S. E., & Spivey, C. A. (2010). Resilience in undergraduate social work students: Social support and adjustment to academic stress. *Social Work Education*, 29(3), 276-288.
- Williams, K. L., & Galliher, R. V. (2006). Predicting depression and self-esteem from social connectedness, support, and competence. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 25(8), 855-874.
- Zimet, G. D., Powell, S. S., Farley, G. K., Werkman, S., & Berkoff, K. A. (1990). Psychometric characteristics of the multidimensional scale of perceived social support. *Journal of Personality Assessment*, 55(3-4), 610-617.

Extended Abstract

Introduction: Perceived social support is the general or specific supportive perception that the individual receives from the people in his / her social environment to protect from the consequences that may be badly concluded (Demaray & Malecki, 2002). The sources of perceived social support by Zimet et al. (1990) were classified as family, special people and friends. Perceived social support is related to psychological health of individuals (Cohen & Wills, 1985). Social support protects the individual against the coercive events of life. Self-esteem is another factor that can help the individual maintain psychological health in difficult conditions. Self-esteem was defined by Rosenberg (1965) as positive or negative attitudes of the individual towards himself. Individuals can actively go over them to deal with the negative life events they face, or they can follow a path of waiting for a suitable opportunity (Carver, Scheier, & Weintraub, 1989). A person's tendency to wait calmly in the face of disappointment, distress or pain is called patience. Patience is a desirable character power that supports the well-being of the individual (Schnitker, 2012). Patience is a human value, supported by religions and culturally transferred from generation to generation (Doğan & Gülmez, 2014). Patience, Schnitker (2012) was evaluated by emotional and behavioral processes. Schnitker (2012) expressed patience in three dimensions. These; interpersonal patience (eg. Other people say that I'm patient ”or“ I approach people patiently), life hardship patience (“I know how to wait in difficult times ”or “I am patient with the hardships of life”) and daily hassles patience (eg. I won't get too angry when I'm stuck in traffic or I'm not bothered to wait in line). This research was carried out on university students. University period is usually in young adulthood. Young adulthood is very important for character development (Josefsson et al., 2013). In this period, interpersonal interaction among individuals is higher than other periods. In this period, the individual may experience interpersonal, long-term and short-term difficulties. To be calm in the face of these difficulties, patience can be considered as a very virtuous behavior. Considering the factors that contribute to the calmness of individuals, the effect of the individual to be supported by others and how he / she perceives himself / herself is important. It is thought that this research will shed light on the other variables related to the concept of patience (perceived social support, self-esteem). In the light of the above information, the purpose of this study is to examine the relationship between perceived social support, self-esteem and patience in university students.

Method: This research, which examines the relationships between perceived social support, self-esteem and patience in university students was carried out with relational research design from quantitative methods. Necmettin Erbakan University Faculty of Education, Faculty of Social and Human Sciences, Faculty of Aeronautics and Astronautics, Faculty of Science and Selcuk University Faculty of Engineering, Faculty

of Health Sciences, Faculty of Communication students participated as volunteers. 512 students participated in the study and 353 of them were female and 159 were male. The average age of the students is 21.78 (ss: 2.21). In the study; Multidimensional Perceived Social Support Scale, Two-Dimensional Self-Esteem Scale (Self-Love / Self-Efficacy), Patience Scale and personal information form were used.

Results: In the model given in Figure 1, the relationship between perceived social support, self-esteem and patience variable was tested. Perceived social support with patience ($\beta = .14, p < .05$), patience with self-esteem ($\beta = .27, p < .01$), perceived social support with self-esteem ($\beta = .37, p < .01$) relationships were significant. The chi-square value of the structural equation model was found to be significant at $\Delta\chi^2 = 17.07, sd = 16, p = .00$ level. When the ratio of the chi-square value to the degree of freedom ($\chi^2 / sd = 1.1$) is below 3, it indicates good fit. When the goodness of fit indexes are examined, it is seen that RMSEA = .01, SRMR = .03, GFI = .99, AGFI = .98, CFI = .99 and TLI = .99. These values show that the established structural model has a good fit. Standardized beta, standard error and significance values of the paths mentioned in the model shown in Figure 1 are shown in Table-2.

Discussion & Conclusion: In this study, the role of self-esteem in the relationship between perceived social support and patience was investigated. In line with the expectations of the research, perceived social support has a direct effect on patience. As the perceived social support scores of the individuals increase, the patience scores increase.

Another finding obtained in the study was; self-esteem is the direct effect on patience. In other words, as the self-esteem of individuals increases, the patience scores increase. Self-esteem is related to the self-confidence of the individual (Avşaroğlu & Ure, 2007). Self-confident people can wait patiently for situations to deal with. Because it is believed that they have the power to overcome the difficulties.

The final finding of this study is the direct effect of perceived social support on self-esteem. In other words, as the perceived social support scores of individuals increase, their self-esteem scores increase. Social support is the feeling of presence around people who care about him / her. (Cohen, Underwood, & Gottlieb, 2000). People who are cared for by the people around him or herself may feel more valuable and adequate. Therefore, a significant effect on social self-esteem can be expected. In conclusion, the research findings revealed that university students' perceived social support and self-esteem had a positive role on their patience tendency. There are some limitations in this research. This research has a cross-sectional and relational design, so causality cannot be mentioned. Future researchers can test the model presented using longitudinal or experimental studies. In this study, the relationships between perceived social support, self-esteem and patience were tested in the

Necmettin Erbakan University and Selcuk University sample. It can be said that these findings may help to design effective psychological interventions on character strengthening and patience development in university students.